

Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti om etablering af yderligere testpladser til prototypevindmøller ved Østerild og Høvsøre.

15. marts 2017

Aftale mellem Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti om etablering af yderligere testpladser til prototypevindmøller ved Østerild og Høvsøre. Radikale Venstre har tilsluttet sig aftalen.

Danmark skal også i fremtiden være konkurrencedygtig som avanceret produktionsland, herunder på vindområdet. Det er en vigtig forudsætning for erhvervets fortsatte udvikling, at industrien og forskningsinstitutionerne har gode muligheder for at teste nye møller i Danmark, ligesom det har stor betydning for fastholdelse af investeringer og arbejdspladser i Danmark, at der fortsat er mulighed for at teste nye møller i nærheden af virksomhedernes udviklingsafdelinger. Gode testfaciliteter er samtidig et vigtigt redskab til at understøtte nedbringelse af omkostningerne ved vindenergi.

Der er i dag to nationale testcentre for prototypevindmøller. Et ved Høvsøre i Lemvig Kommune med plads til fem op til 165 meter højde vindmøller, og et ved Østerild i Thisted Kommune med plads til syv op til 250 meter høje vindmøller. Testcentrene understøtter forskning og udvikling på vindområdet, men etableringen af testcentret i Østerild har også resulteret i nye naturområder og styrket den lokale turisme. Således er der ved testcentret ved Østerild i september 2016 taget det første spadestik til et besøgscenter, der skal informere besøgende og turister om det arbejde, som foregår inden for vindenergi og om dyre- og plantelivet rundt om centret.

Megavind, som er et strategisk partnerskab for vindenergi, peger i sin forskningsstrategi fra januar 2016 på, at der er behov for etablering af yderligere pladser til test af prototype vindmøller samt, at der er brug for at kunne teste højere møller end det i dag er muligt. Den højeste testmølle ved Østerild er i dag 222 meter høj, og den teknologiske udvikling vil inden for kort tid gøre det relevant at afprøve højere møller, end der i dag er mulighed for ved de to testcentre.

Aftaleparterne er derfor enige om, at igangsætte arbejdet med etablering af yderligere testpladser til prototypevindmøller i Danmark gennem en udvidelse af de eksisterende nationale testcentre ved Østerild og Høvsøre. Udvidelsen forudsætter anlægslov og gennemførelse af VVM-undersøgelse og habitatkonsekvensvurdering.

Aftaleparterne er enige om følgende:

1. Etablering af nye testpladser til prototypevindmøller ved de eksisterende testcentre:

Der gennemføres VVM-undersøgelse, habitatkonsekvensvurdering og anlægslovgivning med henblik på at etablere i alt 4 nye testpladser til prototypevindmøller, idet der ved Østerild sigtes mod at etablere to nye møller syd for det eksisterende testcenter, og der ved Høvsøre sigtes mod at etablere en ny mølle nord for og en ny mølle syd for det eksisterende testcenter. Ved Høvsøre sigtes endvidere mod at åbne mulighed for at ændre arbejdsarealet omkring de eksisterende møller, ændre målemaster til bardunerede master og for at opstille teknikskure.

2. Forøgelse af den maksimale møllehøjde

Den maksimale møllehøjde hæves i Østerild fra 250 meter til op til 330 meter og i Høvsøre fra 165 meter til op til 200 meter, i det omfang dette er muligt samtidig med, at støj- og afstandskrav til

eksisterende beboelse overholdes, jf. dog pkt.3. Dette gælder dog ikke den nordligste eksisterende testplads ved Østerild, hvis maksimale møllehøjde fastholdes uændret på 250 meter.

3. Opkøb/ekspropriation af boliger

I forbindelse med etableringen af de nye testpladser vil den maksimale møllehøjde på den sydligste mølle ved Østerild midlertidigt blive reduceret til ca. 237 meter, ligesom den sydligste og nordligste mølle ved Høvsøre reduceres midlertidigt til henholdsvis 190 m og 165 m, med henblik på at nedbringe behovet for ekspropriation af boliger, idet de præcise højder afgøres i forlængelse af VVM-undersøgelsen. Tilsvarende fastholdes det uændret, at den nordligste eksisterende mølle ved Østerild er reduceret til 210 meter. Disse møller kan således alene nå fuld højde, såfremt dette kan ske uden yderligere ekspropriation.

Opkøb eller ekspropriation af boliger mv. i nærheden af testcentrene kan dog ikke fuldstændigt undgås jf. Erhvervsstyrelsens rapport "Nationale testcentre for store vindmøller ved Østerild og Høvsøre – Undersøgelse af udvidelsesmuligheder". Men det vil så vidt muligt ske som frivillige opkøb og kun hvis nødvendigt som ekspropriation. Arealet til selve udvidelsen af testcenteret ved Østerild er ejet af Naturstyrelsen under Miljø- og Fødevarerministeriet, mens arealet ved Høvsøre er privat ejet, og kan dermed forudsætte opkøb eller, om nødvendigt, ekspropriation.

I forlængelse af VVM-undersøgelsen vurderes, om man samtidig med højdereduktionen af de yderste møller, kan begrænse antallet af opkøb eller ekspropriationer yderligere på anden vis.

4. Skovrydning og erstatningsskov ved Østerild

Det er foreløbigt vurderet, at der er behov for at fælde omkring 63 ha skov ved Østerild. Der lægges vægt på, at der ikke ryddes mere skov end nødvendigt, og at der i forbindelse med skovrydning sker etablering af erstatningsskov efter skovlovens regler. Der skal således etableres erstatningsskov i forholdet 1:1,5, så der i alt skal rejses omkring 95 ha erstatningsskov.

Der lægges vægt på, at erstatningsskoven etableres på en måde, så der opnås nye skove med løvtræ og mulighed for større biodiversitet end den fældede nåletræsbevoksning, der har begrænset natur- og landskabsmæssig værdi. Der lægges samtidig vægt på, at erstatningsskoven i videst muligt omfang etableres, så de nye skove også bliver til gavn for natur og friluftsliv i lokalområdet. Erstatningsskoven vil primært blive etableret på statens egne arealer lokalt i Thy svarende til 73 ha. Den resterende del af erstatningsskoven etableres på statens øvrige arealer i hele Danmark. Denne skovrejsning vil i størst muligt omfang ske i områder med særlige drikkevandsinteresser.

Etablering af erstatningsskoven finansieres af testcentrets brugere. Etablering af erstatningsskov på statslige arealer koster 40.000 kr. pr. ha, hvorved den samlede pris for etablering af 95 ha erstatningsskov vil udgøre 3,8 mio. kr.

Etablering af erstatningsskov på statens arealer vil være afsluttet med udgangen af 2018.

5. Lysmarkering af vindmøller

Lysmarkeringen af vindmøllerne ved Østerild er afgørende for sikkerheden for den civile luftfart og for Forsvarets operationer, men kan være til gene for testcenterets naboer, særligt om natten. DTU Vindenergi og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har været i dialog omkring en løsningsmodel, der muliggør forsøg med radarstyring af hindringsbelysningen. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har på den baggrund den 25. januar 2017 fremsendt en dispensation til DTU Vindenergi, til ibrugtagen af radarstyring af hindringsbelysningen på Vindmølletestcenter Østerild, således, at højintensitetsbelysningen alene tændes, når der kommer fly i området. Dispensationen tillader radarstyring af højintensitetsbelysningen under visse betingelser i natperioden, herunder at der opsættes fast lavintensitetsbelysning. Dagsbelysningen ændres ikke. DTU Vindenergi oplyser, at man forventer at den nye teknologi kan implementeres i løbet af foråret 2017.

DTU Vindenergi er fortsat forpligtet til løbende at overvåge den teknologiske udvikling og indrette lysmarkeringen, således at den bedst tilgængelige og mest skånsomme teknologi anvendes.

6. Tilbud til borgere udenfor støjzonen til sikring mod økonomiske tab og mulighed for naboer for at sælge deres ejendom

De borgere i området, som bor udenfor 44 dB-støjzonen, og hvor der derfor ikke er krav om at boligerne opkøbes eller eksproprieres, er omfattet af VE-lovens værditabsordning. VE-lovens værditabsordning sikrer, at ejere af fast ejendom, der lider et værditab som følge af opstilling af vindmøllerne, kan få dækket tabet, når det er over 1 pct. af ejendommens værdi.

Derudover fortsættes den eksisterende særordning, som fremgår af loven om Østerild, således at naboer i Østerild inden for 1.500 m fra nye møller eller møller der får forøget deres maksimale højde vil få tilbudt at sælge deres ejendom til en pris svarende til den offentlige ejendomsvurdering fratrukket det udbetalte værditab. Samtidig etableres en tilsvarende ordning for naboer i Høvsøre, idet ordningen her gælder inden for 900 m. fra møllerne.

Udgifter hertil vil være en del af de samlede anlægsomkostninger, der brugerfinansieres.

7. Samarbejde med Lemvig og Thisted kommuner om formidlingsaktiviteter mv.

DTU Vindenergi har tilkendegivet villighed til at indgå i et tæt samarbejde med de to kommuner om fremtidens formidlings- og udstillingsaktiviteter. De endelige rammer for aktiviteterne fastsættes i forbindelse med udarbejdelse af anlægsloven.

I Østerild er der ved at blive etableret et besøgscenter, som skal informere besøgende og turister. Besøgscentret skal både formidle udviklingen i vindenergi og om dyre- og plantelivet ved centret. DTU Vindenergi skal i samarbejde med Thisted Kommune og Naturstyrelsen løbende sikre fornyelse af formidlings- og udstillingsaktiviteter i centeret, som Vindmølleindustrien har støttet med 1,85 mio. kr.

Der er i dag i Høvsøre ikke de samme rammer for formidlings- og udstillingsaktiviteter. I forbindelse med salg af de nye møller, vil der indgå et krav om, at der i samarbejde med DTU og Lemvig Kommune aktivt skal arbejdes for at forbedre og udvikle disse forhold, til gavn for lokalområdet, turister m.m. Forslag hertil vil blive forelagt aftalekredsen inden udgangen af 2017.

8. Støj fra vindmøller

Der er i regi af aftalen om nationalt testcenter for store vindmøller i Østerild fra 2010 igangsat en række undersøgelser om støj fra vindmøller. Når resultatet af undersøgelserne foreligger eller senest ultimo oktober 2017 mødes forligskredsen m.h.p. at påbegynde forhandlingerne om de nødvendige ændringer af vindmøllebekendtgørelsen. I anlægslovgivningen, der fremsættes i Folketinget i foråret 2018, vil vilkårene for naboerne til de nye møller følge den ændrede vindmøllebekendtgørelse.

9. Finansiering og ejerskab

Det er en forudsætning for etableringen af de yderligere testpladser, at udvidelsen af testcentrene brugerfinansieres. Der lægges i den forbindelse op til, at DTU Vindenergi som udgangspunkt får tilbudt de nye testpladser med henblik på udlejning efter nærmere fastsatte vilkår. Udlejningen af de nye møllepladser vil ske på kontrakter, der kan have en varighed på op til 30 år afhængig af erhvervets efterspørgsel.

Erhvervsstyrelsen vil lægge ud for udgifterne til VVM-undersøgelser, habitatundersøgelser, juridisk bistand mv., med henblik på at disse omkostninger medregnes i de samlede etableringsomkostninger og dermed brugerfinansieres. Erhvervsstyrelsen indgår i den forbindelse aftale med DTU Vindenergi om dækning heraf. Aftaleparterne er enige om at stemme for det aktstykke, der hjemler det statslige udlæg.

Videre proces

For at sikre en god inddragelse og dialog med de berørte borgere og lokalsamfund vil der i forlængelse af aftalen blive afholdt borgermøder med deltagelse af de relevante ministre, som vil rapportere tilbage til aftaleparterne. Tilsvarende vil der være en fortsat åben dialog med Thisted og Lemvig Kommune.

Parallelt hermed vil regeringen igangsætte udarbejdelse af VVM-undersøgelser og habitatkonsekvensvurdering. Når VVM-undersøgelser og habitatkonsekvensvurderingen er gennemført vil aftalekredsen blive forelagt resultaterne af disse med henblik på at fastlægge det endelige grundlag for udvidelsen af de nationale testcentre ved Østerild og Høvsøre.

På baggrund af VVM-undersøgelser og habitatkonsekvensvurderinger vil der blive fremsat forslag til anlægslov vedr. udvidelsen af testcentrene i Folketingsåret 2017/2018, med henblik på at de nye testmøller kan etableres fra 2019.